

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

10 päivänä huhtikuuta 2002 *

Asiassa T-209/00,

Frank Lamberts, kotipaikka Linkebeek (Belgia), edustajanaan asianajaja
É. Boigelot, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Euroopan oikeusasiamies, asiamiehenään J. Sant'Anna, prosessiosoite Luxem-
burgissa,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii korvausta siitä aineellisesta vahingosta ja henkisestä kärsi-
myksestä, jonka hän väittää kärsineensä oikeusasiamiehen menettelystä tämän
käsitellessä kantajan tekemää kantelua,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN
OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Jaeger sekä tuomarit
K. Lenaerts ja J. Azizi,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Plingers,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 6.12.2001 pidetyssä suullisessa
käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 EY 21 artiklan toisen alakohdan mukaan jokainen unionin kansalainen voi
kääntyä 195 artiklan mukaisesti asetettavan oikeusasiamiehen puoleen.

2 EY 195 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Euroopan parlamentti nimittää oikeusasiamiehen valtuuksin ottaa vastaan
unionin kansalaisilta sekä niiltä luonnollisilta henkilöiltä tai oikeushenkilöiltä,
joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa,

kanteluja yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa ilmenneistä epäkohdista, lukuun ottamatta yhteisön tuomioistuimen ja yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä.

Tehtävänsä mukaisesti oikeusasiamies suorittaa tutkimukset, joita hän pitää perusteltuina, omasta aloitteestaan taikka hänelle suoraan tai Euroopan parlamentin jäsenen välityksellä toimitetun kantelun perusteella, niitä tapauksia lukuun ottamatta, joissa epäilyksenalaisia seikkoja käsitellään tai on käsitelty oikeudenkäynnissä. Jos oikeusasiamies toteaa hallinnollisen epäkohdan, hän saattaa asian sen toimielimen käsiteltäväksi, jota asia koskee, ja tämä toimielin antaa lausuntonsa asiasta hänelle kolmen kuukauden määräajassa. Tämän jälkeen oikeusasiamies antaa asiasta kertomuksen Euroopan parlamentille ja asianomaiselle toimielimelle.

Kantelun tekijälle annetaan tiedoksi näiden tutkimusten tulokset. Oikeusasiamies antaa Euroopan parlamentille vuosittain kertomuksen tutkimustensa tuloksista.”

- 3 Parlamentti teki 9.3.1994 EY 195 artiklan 4 kohdan mukaisesti oikeusasiamiehen ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom (EYVL L 113, s. 15).
- 4 Päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom 14 artiklan mukaan oikeusasiamies antaa tämän päätöksen täytäntöönpanoa koskevat säännökset.
- 5 Oikeusasiamiehen laatimasta vuoden 1997 vuosikertomuksesta (EYVL 1998, C 380, s. 1) ilmenee, että hän antoi 16.10.1997 päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom 14 artiklan nojalla täytäntöönpanosäännöksiä, jotka tulivat voimaan

1.1.1998 (jäljempänä täytäntöönpanosäännökset). Näiden säännösten teksti julkaistiin kaikilla Euroopan unionin virallisilla kielillä oikeusasiamiehen Internet-sivuilla.

6 Oikeusasiamiehelle osoitetun kantelun tutkimusmenettelyä säännellään EY 195 artiklassa, päätöksessä 94/262/EHTY, EY, Euratom ja viimeksi mainituissa täytäntöönpanosäännöksissä.

7 Niistä ilmenee, että kun oikeusasiamiehen käsiteltäväksi on saatettu kantelu, joka koskee epäkohtia yhteisöjen toimielinten ja laitosten toiminnassa, hän aloittaa tutkimuksen, jollei tätä kantelua jossakin näistä säännöksistä esitetyistä syistä ole jätettävä tutkimatta eli esimerkiksi jos oikeusasiamies katsoo, että ei ole riittäviä perusteita, jotka oikeuttavat kantelun tutkimisen (päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom 2 artiklan 4, 7 ja 8 kohta ja täytäntöönpanosäännösten 3 artikla ja 4 artiklan 1 ja 2 kohta).

8 Päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom 2 artiklan 5 kohdan mukaan ”oikeusasiamies voi neuvoa kantelun tekijää kääntymään toisen viranomaisen puoleen” (vastaavasti myös täytäntöönpanosäännösten 3 artiklan 2 kohdassa). Edelleen päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom 2 artiklan 6 kohdan mukaan oikeusasiamiehelle esitetyt kantelut eivät keskeytä oikeudenkäyntiin tai hallinnolliseen menettelyyn liittyvän valitusajan kulumista.

9 Oikeusasiamies antaa viipymättä kantelun tekijälle tiedoksi, mihin toimenpiteisiin kantelu on mahdollisesti johtanut (päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom 3 artiklan 2 kohta ja 4 artiklan 2 ja 3 kohta ja täytäntöönpanosäännösten 2 artiklan 9 kohta).

- 10 Oikeusasiamies suorittaa omasta aloitteestaan tai kantelun seurauksena perustelluiksi arvioimansa tutkimukset mahdollisten epäkohtien selvittämiseksi (EY 195 artiklan 1 kohdan toinen alakohta ja päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom 3 artiklan 1 kohta).
- 11 Päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom 3 artiklan 1 kohdan mukaan oikeusasiamies antaa asian tiedoksi kyseiselle toimielimelle tai elimelle, ”joka voi toimittaa oikeusasiamiehelle hyödyllisiä huomioitaan”. Tämän säännöksen 2 kohdan nojalla yhteisöjen toimielinten ja elinten on toimitettava oikeusasiamiehelle tämän pyytämät tiedot. Täytäntöönpanosäännösten 4 artiklan 3 ja 4 kohdassa todetaan tämän menettelyn vaiheen osalta, että oikeusasiamies ”toimittaa kopion kantelusta asianomaiselle toimielimelle ja pyytää sitä antamaan lausunnon tietyn ajan kuluessa, joka tavallisesti on korkeintaan kolme kuukautta. Asianomaiselle toimielimelle lähetetyssä lausuntopyynnössä voidaan tähdentää kantelun tiettyjä näkökohtia tai erityisiä kysymyksiä, joihin on annettava vastaus lausunnossa. Oikeusasiamies lähettää asianomaisen toimielimen lausunnon kansalaiselle ellei katso, että se erityisessä tapauksessa ei ole asianmukaista. Kansalaisella on mahdollisuus esittää oikeusasiamiehelle huomioita tietyn ajan kuluessa, joka tavallisesti on korkeintaan yksi kuukausi”.
- 12 Harkittuaan lausuntoa ja sen kansalaisen huomioita, jolle lausunto on lähetetty, oikeusasiamies voi joko lopettaa asian käsittelyn perustellulla päätöksellä tai jatkaa tutkimuksiaan. Hän ilmoittaa asiasta asianomaiselle kansalaiselle (täytäntöönpanosäännösten 4 artiklan 5 kohta).
- 13 Todettuaan epäkohdan yhteisöjen toimielimen tai elimen toiminnassa oikeusasiamies pyrkii ”kyseisen toimielimen tai elimen kanssa mahdollisuuksien mukaan poistamaan epäkohdan ja antamaan tyydyttävän vastauksen kanteluun” (pätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom 3 artiklan 5 kohta).

- 14 Tältä osin täytäntöönpanosäännösten 6 artiklan 1 kohdassa, otsikon ”Sovintoratkaisut” alla, todetaan, että oikeusasiamies ”toimii mahdollisuuksien mukaisesti yhteistyössä asianomaisen toimielimen kanssa löytääkseen sovintoratkaisun, jolla hallinnollinen epäkohta poistetaan ja kansalaisen vaatimukset tyydytetään”. Jos tällainen yhteistyö johtaa myönteiseen tulokseen, oikeusasiamies lopettaa asian käsittelyn perustellulla päätöksellä ja antaa päätöksen tiedoksi kansalaiselle ja toimielimelle, jota päätös koskee. Jos sitä vastoin näiden täytäntöönpanosäännösten 6 artiklan 3 kohdan mukaan ”oikeusasiamies katsoo, että sovintoratkaisu ei ole mahdollinen tai että sovintoratkaisun etsiminen on ollut tuloksetonta, hän joko lopettaa asian käsittelyn perustellulla päätöksellä, joka saattaa sisältää kriittisen huomautuksen, tai tekee asiasta kertomuksen, joka sisältää suositusluonnoksia”.
- 15 Täytäntöönpanosäännösten viimeisessä säännöksessä eli 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun kriittisen huomautuksen antamisen mahdollisuudesta säädetään, että oikeusasiamies antaa kriittisen huomautuksen, jos hän katsoo, että ”asianomainen toimielin tai laitos ei enää kykene poistamaan hallinnollista epäkohtaa” ja että ”hallinnollisella epäkohdalla ei ole yleistä vaikutusta”.

Kanteen perustana olevat tosiseikat

- 16 Työskenneltyään vuodesta 1991 lähtien Euroopan yhteisöjen komissiossa ensin kansallisena asiantuntijana, sitten väliaikaisena toimihenkilönä ja ylimääräisenä toimihenkilönä kantaja osallistui väliaikaisten toimihenkilöiden nimittämistä palkkaluokkaan A koskevaan sisäiseen kilpailuun. Hänelle ilmoitettiin 23.3.1998 päivätyllä kirjeellä, että hän oli läpäissyt kirjalliset kokeet, ja hänet kutsuttiin 27.4.1998 pidettävään suulliseen kokeeseen. Kirjeeseen sisältyi seuraava toteamus:

”Kokeiden järjestämistä koskevien seikkojen vuoksi ei ole mahdollista muuttaa Teille ilmoitettua aikataulua.”

- 17 Kantaja joutui 2.4.1998 onnettomuuteen, joka edellytti ankaraa lääkehoitoa. Hän oli sittemmin työkyvytön 26.4.1998 saakka.
- 18 Kantajalle ilmoitettiin 27.4.1998 pidetyn suullisen kokeen jälkeen 15.5.1998 päivätyllä kirjeellä, että hän ei ollut saavuttanut kokeissa edellytettyä vähimmäispistemäärää ja että häntä ei näin ollen ollut merkitty soveltuvien hakijoiden luetteloon.
- 19 Kantaja pyysi 25.5.1998 päivätyllä kirjeellään kilpailun valintalautakunnan puheenjohtajalta tapauksensa uudelleen käsittelemistä vedoten häntä kohdanneeseen onnettomuuteen ja siihen, että hän oli osallistunut suulliseen kokeeseen sellaisten lääkkeiden vaikutuksen alaisena, jotka voivat aiheuttaa väsymystä ja heikentää keskittymiskykyä. Hän korosti, että hän ei ollut pyytänyt suullisen kokeen lykkäämistä edellä 16 kohdassa mainitun, suulliseen kokeeseen lähetettyyn kutsuun sisältyneen lauseen vuoksi.
- 20 Komissio vahvisti 10.6.1998 päivätyllä kirjeellään kantajaa koskevan kilpailun tuloksen. Komissio selitti, että kantaja olisi voinut esittää ongelmansa joko ottamalla yhteyttä kilpailun järjestäjiin, ”kun hän palasi työhönsä 14.4.1998”, tai ilmoittamalla siitä valintalautakunnan jäsenille suullisen kokeen alussa, jotta nämä olisivat voineet ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin, esimerkiksi suullisen kokeen lykkäämiseen. Komissio lisäsi kuitenkin, että kun hakija kerran on osallistunut suulliseen kokeeseen ja saanut kielteisen tuloksen, hän ei voi missään tapauksessa osallistua toista kertaa.
- 21 Kantaja kääntyi uudelleen kilpailun valintalautakunnan puheenjohtajan puoleen 23.6.1998. Kantaja korosti, että toisin kuin 10.6.1998 päivätyssä kirjeessä todettiin, hän ei palannut työhönsä 14.4.1998, vaan vasta 27.4.1998 eli suullisen kokeen päivänä. Hän totesi, että hän oli havainnut lääkkeiden vaikutuksen vasta

suullisen kokeen kuluessa, joten hänellä ei ollut ollut mahdollisuutta kiinnittää valintalautakunnan huomiota tähän seikkaan ennen suullisen kokeen alkua. Hän toimitti tähän liittyen lääkärintodistuksen, josta ilmenee, että hänelle 8.4.—8.5.1998 määrättyjen lääkkeiden vuoksi ”potilaalla voi ilmetä traumaattiseen onnettomuuteen liittyvää poikkeuksellista väsymystä sekä hoidosta aiheutuvaa stressiä”.

- 22 Kantaja jätti 23.6.1998 oikeusasiamiehelle englanninkielisen kantelun edellä mainitusta 10.6.1998 tehdystä päätöksestä, jolla kilpailun valintalautakunnan 15.5.1998 tekemä päätös vahvistettiin.
- 23 Oikeusasiamies ilmoitti kantajalle 22.7.1998 päivätyllä kirjeellään, että hänen kantelunsa tutkittaisiin ja että komission puheenjohtajalta oli pyydetty lausuntoa kantelusta 31.10.1998 mennessä.
- 24 Komissio vahvisti 29.7.1998 päivätyssä kantajalle osoitetussa kirjeessä edellä mainitun 10.6.1998 päivätyksen kirjeensä sisällön. Komissio totesi erityisesti, että päivä, jolloin kantaja palasi töihin, ei vaikuttanut komission kantaan.
- 25 Oikeusasiamies lähetti kantajalle 29.10.1998 päivätyllä telekopiolla komission kantelua koskevan ranskankielisen päiväamättömän lausunnon. Tässä lausunnossaan komissio pääasiallisesti toisti jo edellä mainituissa 10.6. ja 29.7.1998 päivätyissä kirjeissään esittämänsä näkemykset. Komissio liitti lausuntoon myös jäljennöksen sisäistä kilpailua koskevasta kilpailuilmoituksesta, joka ei liittynyt siihen kilpailuun, johon kantaja osallistui.

- 26 Oikeusasiamies lähetti kantajalle 17.11.1998 englanninkielisen käännöksen komission lausunnosta, jonka tämä oli toimittanut oikeusasiamiehelle 9.11.1998. Tämä lausunnon version liitteenä oli sitä kilpailua koskeva kilpailuilmoitus, johon kantaja oli osallistunut.
- 27 Kantaja toimitti 2.12.1998 oikeusasiamiehelle huomautuksensa komission lausunnosta.
- 28 Oikeusasiamies lähetti 21.10.1999 kantajalle tämän kantelun johdosta tekemänsä päätöksen. Päätöksessään oikeusasiamies totesi, että hänen tutkimuksensa osoitti, että käytännössä komissio voi ottaa huomioon poikkeukselliset olosuhteet, jotka estävät hakijaa osallistumasta suullisiin kokeisiin kutsukirjeessä ilmoitettuna päivänä. Hän lisäsi, että hyvä hallintotapa edellyttää, että komissio sisällyttää suullista koetta koskevaan kutsukirjeeseen lausekkeen, jossa ilmoitetaan hakijoille tästä mahdollisuudesta.
- 29 Joka tapauksessa siltä osin kuin toimitelmin käsiteltävänä olevassa tapauksessa epäsi kantajalta mahdollisuuden osallistua suulliseen kokeeseen toistamiseen oikeusasiamies totesi erityisesti, että kilpailu ”pitäisi järjestää hakijoiden yhdenvertaista kohtelua koskevaa periaatetta noudattaen. Tämän periaatteen loukkaaminen voi johtaa kilpailun kumoamiseen. Tämä puolestaan voi merkitä hallinnolle huomattavia rahoitus- ja hallintokuluja. Komission lausunnosta ilmenee, että se katsoi, että se ei voinut sallia hakijan osallistua suulliseen kokeeseen toistamiseen. Oikeusasiamies huomauttaa, että mikään seikka asiassa ei oikeuta päättelemään, että komission päätös olla sallimatta kantajan osallistua toistamiseen suulliseen kokeeseen olisi tehty jonkin komissiota sitovan säännön tai periaatteen vastaisesti” (oikeusasiamiehen päätöksen 2.2 ja 2.3 kohta). Oikeusasiamies katsoi, että näistä syistä käsiteltävänä olevassa tapauksessa ”ei ole kyse hallinnollisesta epäkohdasta”.

- 30 Oikeusasiamies esitti lopuksi ”kriittisen huomautuksen” komission hallinnollisesta käytännöstä yleisesti. Tässä kriittisessä huomautuksessa hän toisti näkemyksensä siitä, että hyvän hallintotavan mukaisesti komission pitäisi tulevaisuudessa sisällyttää suullista koetta koskevaan kutsukirjeeseen yleisesti lauseke, jossa hakijoille ilmoitetaan, että ilmoitettua päivämäärää voidaan poikkeuksellisissa olosuhteissa muuttaa. Kantajan kantelusta oikeusasiamies totesi kuitenkin, että koska tämä osa asiasta ”liittyi menettelyihin, jotka koskivat tiettyjä menneisyydessä tapahtuneita tosiseikkoja, asiassa ei ole aiheellista pyrkiä löytämään sovintoratkaisua”. Oikeusasiamies myös lopetti asian käsittelyn.
- 31 Kantaja pyysi 9.11.1999 henkilöstön ja hallinnon pääosastosta vastaavaa komission jäsentä käsittelemään hänen asiansa uudelleen. Tämä vastasi 15.12.1999 päivätyllä kirjeellään, että kilpailujen hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun turvaamiseksi hän ei voinut sallia kantajan osallistua uudelleen suulliseen kokeeseen, eivätkä muutkaan sovintoratkaisut olleet mahdollisia.
- 32 Kantaja pyysi 17.12.1999 päivätyllä kirjeellään oikeusasiamieheltä selitystä tämän päätelmästä, joka koski tämän esittämän kriittisen huomautuksen seurauksia kantajan asiassa. Hän ehdotti lisäksi, että oikeusasiamies etsisi komission kanssa hänen tilanteeseensa ratkaisua, joka ei välttämättä olisi se, että hän voisi osallistua toistamiseen suulliseen kokeeseen.
- 33 Oikeusasiamies selvitti kantajalle 4.2.2000 päivätyssä kirjeessään kriittisen huomautuksen tavoitetta. Hän muistutti myös 21.10.1999 tekemässään päätöksessä esittämästään kannasta ja ilmoitti kantajalle, että komissio oli toteuttanut hänen kriittisessä huomautuksessaan tarkoittamansa kaltaisia toimenpiteitä.

- 34 Kantajan asiamies lähestyi oikeusasiamiestä 3.3.2000 päivätyllä kirjeellä, jossa hän arvosteli oikeusasiamiehen kantaa erityisesti yhdenvertaisen kohtelun periaate huomioon ottaen. Hän toisti kantajan vaatimuksen sovintoratkaisun etsimisestä yhdessä komission kanssa.
- 35 Oikeusasiamies ilmoitti kantajalle 31.3.2000, että hän oli lähettänyt 3.3.2000 päivätyyn kirjeen komission puheenjohtajalle ja pyytänyt tätä esittämään kommenttinsa 30.4.2000 mennessä.
- 36 Oikeusasiamies lähetti 16.6.2000 kantajalle komission päiväämättömän vastauksen kantajan 3.3.2000 päivätyyn kirjeeseen. Komissio vahvisti kirjeessään aiemman kantansa ja korosti uudelleen, että se ei nähnyt mahdollisuutta minikäänlaiseen sovintoratkaisuun. Näin ollen oikeusasiamies lopetti asian käsittelyn.

Oikeudenkäyntimenettely ja vaatimukset

- 37 Kantaja nosti 9.8.2000 nyt käsiteltävänä olevan kanteen oikeusasiamiestä ja parlamenttia vastaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.
- 38 Oikeusasiamies ja parlamentti tekivät 13.10. ja 16.10.2000 toimittamillaan erillisillä asiakirjoilla yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklassa tarkoitetut oikeudenkäyntiväitteet.

39 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (kolmas jaosto) jätti 22.2.2001 antamallaan määräyksellä kanteen tutkimatta siltä osin kuin se koski Euroopan parlamenttia (asia T-209/00, Lamberts v. oikeusasiamies ja parlamentti, Kok. 2001, s. II-765).

40 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (kolmas jaosto) päätti samana päivänä antamallaan määräyksellä käsitellä oikeusasiamiehen esittämän oikeudenkäyntiväitteen pääasian yhteydessä.

41 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (kolmas jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn.

42 Asianosaisten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 6.12.2001 pidetyssä istunnossa.

43 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— velvoittaa oikeusasiamiehen maksamaan hänelle 2 468 787 euroa korvauksena aineellisesta vahingosta ja 124 000 euroa korvauksena henkisestä kärsimyksestä tuomioistuimen määräämine korkoineen siihen saakka, kunnes korvaukset on täysin maksettu

— toissijaisesti velvoittaa oikeusasiamiehen maksamaan hänelle 1 234 394 euroa korvauksena aineellisesta vahingosta ja 124 000 euroa korvauksena henkisestä kärsimyksestä tuomioistuimen määräämine korkoineen siihen saakka, kunnes korvaukset on täysin maksettu

— velvoittaa oikeusasiamiehen korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

44 Oikeusasiamies vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim

— ensisijaisesti jättää kanteen tutkimatta

— toissijaisesti hylkää kanteen perusteettomana

— päättää oikeudenkäyntikuluista sovellettavien oikeussääntöjen mukaisesti.

Tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

45 Oikeusasiamies viittaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-201/96, Smanor ym. vastaan komissio, 3.7.1997 antamaan määräykseen (Kok. 1997, s. II-1081, 29—31 kohta) ja toteaa, että hänellä on laaja harkintavalta tosiseikkojen suhteen sekä sen suhteen, mihin toimenpiteisiin ryhtyä tutkimustensa jälkeen, ja että hän ei ole velvollinen aloittamaan tutkimusta, antamaan suosituksia, soveltamaan säännöksiä sovintoon pyrkimiseksi tai lähettämään lausuntoja parlamentille. Hän päättelee tästä, että se valitseminen, mihin toimenpiteisiin hän ryhtyy tutkimustensa jälkeen, ei voi olla perustana yhteisön sopimussuhteen ulkopuoliselle vastuulle. Ainoa toiminta, joka saattaa

mahdollisesti tulla kysymykseen korvausvastuun perustana, on sen toimielimen toiminta, jota arvostellaan hallinnollisesta epäkohdasta.

46 Oikeusasiamies toteaa lisäksi viitaten yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-117/91, Bosman vastaan komissio, 4.10.1991 antamaan määräykseen (Kok. 1991, s. I-4837, 20 kohta) ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-75/96, Söktas vastaan komissio, 10.12.1996 antamaan määräykseen (Kok. 1996, s. II-1689), että sellainen kanne, joka koskee toimielimen lainvastaiseksi väitetyllä toimella aiheutettua vahinkoa, on jätettävä tutkimatta, jos tällä toimella ei ole oikeudellisia vaikutuksia. Hän toteaa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi asiassa T-103/99, Cantine Sociali Venete v. oikeusasiamies ja parlamentti, 22.5.2000 antamassaan määräyksessä (Kok. 2000, s. II-4165, 50 kohta), että ne toimet, joita oikeusasiamies voi toteuttaa tutkimustensa jälkeen, eivät tuota oikeusvaikutuksia kantelijaan tai kolmansiin nähden, vaikka olisikin todettu epäkohta jonkin toimielimen toiminnassa.

47 Kantaja katsoo, että nämä väitteet on hylättävä perusteettomina.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

48 Ensiksi on huomattava, että nyt käsiteltävänä oleva kanne on nostettu oikeusasiamiestä vastaan eikä yhteisöä vastaan, jolla ainoastaan on oikeushenkilön asema. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tästä ei kuitenkaan pidä päätellä, että se, että kanne olisi osoitettu suoraan yhteisön elintä vastaan, merkitsisi sitä, että kanne jätetään tutkimatta. Tällaisen kanteen on katsottava olevan suunnattu yhteisöä vastaan, jota tämä elin edustaa (asia 353/88, Briantex et Di Domenico v. komissio, tuomio 9.11.1989, Kok. 1989, s. 3623, 7 kohta).

- 49 On myös muistettava, että EY 235 artiklan ja EY 288 artiklan toisen alakohdan samoin kuin Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamisesta 24 päivänä lokakuuta 1988 tehdyn neuvoston päätöksen 88/591/EHTY, ETY, Euratom (EYVL L 319, s. 1), jota on viimeksi muutettu 26.4.1999 tehdyllä neuvoston päätöksellä 1999/291/EY, EHTY, Euratom (EYVL L 114, s. 52), mukaan tuomioistuimella on toimivalta ratkaista yhteisön toimielinten aiheuttaman vahingon korvaamista koskevat riidat. Yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, että ei voida katsoa, että EY 288 artiklan toisessa kohdassa ”toimielimellä” tarkoitettaisiin yksinomaan EY 7 artiklassa lueteltuja yhteisön toimielimiä. Ottaen huomioon perustamissopimuksessa määrätty sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun järjestelmä näihin toimielimiin sisältyvät myös kaikki muut perustamissopimuksella perustetut yhteisön elimet, joiden tarkoituksena on myötävaikuttaa yhteisön tavoitteiden toteuttamiseen. Edellä esitetystä seuraa, että toimenpiteet, joita nämä elimet toteuttavat käyttäessään yhteisön oikeudessa niille annettua toimivaltaa, on luettava yhteisön syyksi EY 288 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettujen jäsenvaltioiden yhteisten yleisten periaatteiden mukaisesti (ks. vastaavasti asia C-370/89, SGEEM ja Etroy v. EIP, tuomio 2.12.1992, Kok. 1992, s. I-6211, Kok. Ep. XIII, s. I-207, 12—16 kohta).
- 50 Oikeusasiamiehen osalta on todettava, että tämä elin perustettiin perustamissopimuksella, jossa oikeusasiamiehelle annettiin EY 195 artiklan 1 kohdassa luetellut toimivaltuudet. Kansalaisten oikeus kääntyä oikeusasiamiehen puoleen on yksi unionin kansalaisuuden osatekijä, sellaisena kuin kansalaisuudesta määrätään EY:n perustamissopimuksen toisessa osassa.
- 51 Kantaja pyrkii nyt käsiteltävänä olevalla kanteella saamaan korvausta vahingosta, jonka hän väittää kärsineensä laiminlyönnistä, johon oikeusasiamies on syyllistynyt hänelle perustamissopimuksessa uskottuja tehtäviä suorittaessaan.
- 52 Tästä seuraa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella on toimivalta tutkia oikeusasiamiestä vastaan nostettu vahingonkorvauskanne.

- 53 Oikeusasiamiehen esittämät väitteet eivät horjuta tätä päätelmää. Ensiksikin oikeusasiamies yrittää virheellisesti osoittaa tämän asian yhteyttä siihen oikeuskäytäntöön, jonka mukaan tutkimatta on jätettävä vahingonkorvauskanne, jonka perusteena on komission vastuu siitä, että se ei ole ryhtynyt EY 226 artiklan mukaiseen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaan menettelyyn, koska komissio ei kuitenkaan missään tapauksessa ole velvollinen aloittamaan tällaista menettelyä (asia C-72/90, *Asia Motor France v. komissio*, määräys 23.5.1990, Kok. 1990, s. I-2181, 13 kohta ja edellä 45 kohdassa mainittu asia *Smanor ym. v. komissio*, määräyksen 30 kohta).
- 54 On todettava, että rooli, joka perustamissopimuksessa ja päätöksessä 94/262/EHTY, EY, Euratom annetaan oikeusasiamiehelle, eroaa ainakin osittain siitä roolista, joka komissiolla on EY 226 artiklan mukaisessa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevassa menettelyssä.
- 55 Tältä osin on muistettava, että jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevassa menettelyssä komissio käyttää EY 211 artiklan ensimmäisessä luetelmakohdassa sille annettua toimivaltaa valvoakseen yhteisön yleisen edun nimissä yhteisön oikeuden soveltamista (ks. vastaavasti asia 167/73, komissio v. Ranska, tuomio 4.4.1974, Kok. 1974, s. 359, Kok. Ep. II, s. 259, 15 kohta ja asia C-191/95, komissio v. Saksa, tuomio 29.9.1998, Kok. 1998, s. I-5449, 35 kohta). Lisäksi tämän toimielimen tehtävänä on tässä yhteydessä päättää siitä, onko jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen toteamista koskevan menettelyn käynnistäminen tarkoituksenmukaista (em. asia komissio v. Saksa, tuomion 37 kohta).
- 56 Sitä vastoin siltä osin kuin on kysymys oikeusasiamiehen menettelystä hänen käsitellessään kanteluita on otettava huomioon, että perustamissopimuksessa annetaan kaikille kansalaisille subjektiivinen oikeus saattaa oikeusasiamiehen käsiteltäväksi kanteluja yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa ilmenneistä epäkohdista, lukuun ottamatta yhteisön tuomioistuimen ja yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöelimenä, ja oikeus saada tieto oikeusasiamiehen päätöksessä 94/262/EHTY, EY, Euratom sekä täytäntöönpanosäännöissä määrätyn edellytyksin tekemien tutkimusten tuloksista.

- 57 Päätöksellä 94/262/EHTY, EY, Euratom annetaan oikeusasiamiehen tehtäväksi paitsi toiminnassa ilmenneiden epäkohtien löytäminen ja niiden poistamiseen pyrkiminen yleisen edun nimissä myös mahdollisuuksien mukaan asianomaisen kansalaisen erityisen edun mukaisen ratkaisun etsiminen. On toki totta, kuten oikeusasiamies itsekin korostaa, että hänellä on hyvin laaja harkintavalta sen suhteen, ovatko kantelut perusteltuja sekä mihin toimiin ne johtavat, eikä hänellä ole tältä osin minkäänlaista velvollisuutta tietyn tuloksen saavuttamiseen. Vaikka yhteisöjen tuomioistuinten suorittaman valvonnan on tämän vuoksi oltava rajoitettua, ei kuitenkaan voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, että täysin poikkeuksellisissa olosuhteissa kansalainen voisi osoittaa, että oikeusasiamies on tehtäviään suorittaessaan syyllistynyt sellaiseen ilmeiseen virheeseen, joka aiheuttaa vahinkoa asianomaiselle kansalaiselle.
- 58 Ei voida myöskään hyväksyä oikeusasiamiehen argumentaatiota, joka perustuu siihen, että toimet, joita hän voi toteuttaa tutkimustensa päättyessä, eivät ole luonteeltaan sitovia. On muistettava, että perustamissopimuksessa määrätty vahingonkorvauskanne on tarkoitettu itsenäiseksi oikeussuojakeinoksi, jolla on oma tehtävänsä oikeussuojakeinojen järjestelmässä ja jonka nostamisen edellytykset määräytyvät sen erityisen tarkoituksen perusteella (ks. asia 4/69, Lüticke v. komissio, tuomio 28.4.1971, Kok. 1971, s. 325, 6 kohta ja asia C-257/93, Van Parijs ym. v. neuvosto ja komissio, määräys 21.6.1993, Kok. 1993, s. I-3335, 14 kohta). Kun kumoamiskanteella ja laiminlyöntikanteella vaaditaan sen toteamista, että oikeudellisesti sitova toimi on lainvastainen tai että tällainen toimi on jätetty toteuttamatta, vahingonkorvauskanteen tarkoituksena on yhteisön toimielimen tai laitoksen toimen — oli se oikeudellisesti sitova tai ei — tai sen syyksi luettavan menettelyn aiheuttaman vahingon korvaaminen (ks. vastaavasti asia 118/83, CMC v. komissio, tuomio 10.7.1985, Kok. 1985, s. 2325, 29—31 kohta; asia C-146/91, KYDEP v. neuvosto ja komissio, tuomio 15.9.1994, Kok. 1994, s. I-4199, 26 kohta; asia T-185/94, Geotronics v. komissio, tuomio 26.10.1995, Kok. 1995, s. II-2795, 39 kohta ja asia T-277/97, Ismeri Europa v. tilintarkastustuomioistuin, tuomio 15.6.1999, Kok. 1999, s. II-1825, erityisesti 61 kohta — tämä tuomio vahvistettiin valituksen johdosta asiassa C-315/99 annetulla tuomiolla, Ismeri Europa v. tilintarkastustuomioistuin, 10.7.2001, Kok. 2001, s. I-5281).
- 59 Käsiteltävänä olevassa tapauksessa kantaja arvostelee oikeusasiamiestä siitä, että tämä on menetellyt virheellisesti hänen kanteluaan käsitellessään. Ei voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, että tällainen menettely voisi loukata kansalaisille

perustamissopimuksessa ja päätöksessä 94/262/EHTY, EY, Euratom annettuja oikeuksia siihen, että oikeusasiamies etsii tuomioistuineläytöksen ulkopuolista ratkaisua havaittuaan epäkohdan, joka vaikuttaa kansalaisiin ja voi aiheuttaa heille vahinkoa.

60 Edellä esitetyn perusteella kanne otetaan tutkittavaksi.

Asiakysymys

61 Kantaja arvostelee oikeusasiamiestä siitä, että tämä on syyllistynyt useisiin virkavirheisiin hänen kanteluun käsitellessään. Hän vaatii toisaalta korvausta aineellisesta vahingosta, joka vastaa sitä palkkaa eläkeikänsä asti, jonka hän olisi saanut palkkaluokan A 4 virkamiehenä, lisättynä Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösääntö) mukaisilla sosiaalietuuksilla ja ottaen huomioon se normaalilla uralla tapahtunut uralla eteneminen ja yleneminen, johon hänellä olisi ollut mahdollisuus. Toissijaisesti kantaja vaatii maksettavaksi puolta tästä summasta siinä tapauksessa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että hänen mahdollisuutensa tulla vakinaistetuksi olivat epävarmat. Toisaalta kantaja vaatii korvausta henkisestä kärsimyksestä. Hän toteaa, että sen jälkeen kun häntä ei hyväksytty vakinaiseen virkaan johtavassa kilpailussa, hän on ammatillisesti ja henkilökohtaisesti onnettomassa tilanteessa. Oikeusasiamies on hänen kanteluun käsitellessään tekemiensä virkavirheiden johdosta pitkittänyt kantajan epävarmuutta ja huolestuneisuutta urakehityksensä suhteen ja sen suhteen, palautetaanko hänen oikeutensa. Kantaja katsoo, että oikeusasiamiehen virkavirheiden loukkaavat ja tuhoisat vaikutukset oikeuttavat 124 000 euron suuruiseen korvaukseen henkisestä kärsimyksestä.

62 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että EY 288 artiklasta seuraa, että yhteisön vastuu edellyttää, että kantaja näyttää toteen, että kyseinen toimielin on toiminut lainvastaisesti, että vahinko on tosiasiallisesti syntynyt ja että toiminnan ja vahingon välillä on syy-yhteys (yhdistetyt asiat 197—200/80, 243/80, 245/80 ja 247/80, Ludwigshafener Walzmühle ym. v. neuvosto ja komissio,

tuomio 17.12.1981, Kok. 1981, s. 3211, 5 kohta ja asia T-587/93, Ortega Urretavizcaya v. komissio, tuomio 11.7.1996, Kok. H. 1996, s. I-A-349 ja II-1027, 77 kohta).

- 63 Ensiksi on tutkittava, onko oikeusasiamies syllistynyt kantajan väittämiin virkavirheisiin.
- 64 Kantaja arvostelee oikeusasiamiestä siitä, että tämä ei ollut kantelun tekemisen jälkeen ja ennen asiaankuuluvien määräaikojen päättymistä neuvonut häntä tekemään hallinnollista valitusta tai joko tämän jälkeen tai vaihtoehtoisesti panemaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireille kannetta valintalautakunnan päätöksen kumoamiseksi. Kantaja viittaa päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom 2 artiklan 5 kohtaan ja toteaa, että oikeusasiamiehellä on neuvontaja tiedotusvelvollisuus kansalaisia kohtaan. Oikeusasiamiehen olisi pitänyt neuvoa kantajaa sen suhteen, tehdäkö kantelu oikeusasiamiehelle vai pannako vireille kanne ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, mikä olisi kantajan mukaan varmasti johtanut kanteen menestymiseen.
- 65 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa tältä osin, että kun perustamis-sopimuksella on perustettu oikeusasiamiehen virka, sillä on avattu unionin kansalaisille ja erityisesti yhteisön virkamiehille ja muille toimihenkilöille oikeuksiensa puolustamiseksi vaihtoehto kanteen nostamiselle yhteisöjen tuomioistuimissa. Tähän tuomioistuinlaitoksen ulkopuoliseen oikeussuojakeinoon sovelletaan erityisiä kriteerejä, eivätkä sen tavoitteet ole välttämättä samat kuin tuomioistuimessa nostettavalla kanteella.
- 66 Kuten EY 195 artiklan 1 kohdasta ja päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom 2 artiklan 6 ja 7 kohdasta seuraa, näitä kahta keinoa ei voida käyttää samanaikaisesti. Vaikka oikeusasiamiehelle tehdyt kantelut eivät keskeytä kanteen nostamiselle yhteisöjen tuomioistuimissa asetetun määräajan kulumista, oikeusasiamiehen on kuitenkin päätettävä tutkimuksensa ja ilmoitettava, ettei hän voi tutkia kantelua, jos kysymyksessä oleva kansalainen on samanaikaisesti nostanut samoja tosiseikkoja koskevan kanteen yhteisöjen tuomioistuimissa. Kansalaisen on siis harkittava, kumpi käytettävissä oleva keino palvelee hänen etujaan paremmin.

- 67 Käsiteltävänä olevassa tapauksessa kantaja ei ole riitauttanut valintalautakunnan päätöstä tekemällä henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan mukaista valitusta tai saattamalla asian suoraan yhteisöjen tuomioistuinten käsiteltäväksi (asia T-133/89, *Burban v. parlamentti*, tuomio 20.6.1990, Kok. 1990, s. II-245, 17 kohta). Kantaja on sitä vastoin tarkoituksellisesti valinnut tuomioistuinlaitoksen ulkopuolisen oikeussuojakeinon löytääkseen ratkaisun riitaansa komission kanssa katsoen, että tämä keino palvelee hänen etujaan paremmin. Joka tapauksessa on muistettava, että kun kysymys on yhteisöjen toimihenkilön tekemästä kantelusta, kantajan oletetaan tuntevan kanteen nostamista ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa koskevat yksityiskohtaiset säännöt, koska niistä säädetään nimenomaisesti henkilöstösäännöissä (asia T-12/94, *Daffix v. komissio*, tuomio 18.12.1997, Kok. H. 1997, s. I-A-453 ja II-1197, 116 kohta).
- 68 Kuten kantaja korostaa, päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom 2 artiklan 5 kohdan ja täytäntöönpanosäännösten 3 artiklan 2 kohdan mukaan oikeusasiamies ”voi” neuvoa kyseistä kansalaista kääntymään toisen viranomaisen puoleen ja käsiteltävänä olevan tapauksen kaltaisessa tilanteessa nostamaan kumoamiskanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Saattaa olla oikeusasiamiehelle perustamissopimuksessa uskotun tehtävän moitteettoman suorittamisen kannalta asianmukaista, että hän ilmoittaa systemaattisesti asianomaiselle kansalaiselle niistä toimenpiteistä, joihin ryhtyä etujensa nimissä, ja myös kansalaisen käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista ja siitä, että asian saattaminen oikeusasiamiehen käsiteltäväksi ei keskeytä näihin oikeussuojakeinoihin liittyvän riitauttamiselle asetetun määräajan kulumista. Ei ole kuitenkaan mitään nimenomaista säännöstä, jonka perusteella oikeusasiamiehen olisi näin tehtävä (asia T-33/99, *Méndez Pinedo v. Euroopan keskuspankki*, määräys 30.3.2000, Kok. H. 2000, s. I-A-63 ja II-273, 36 kohta).
- 69 Tästä seuraa, että oikeusasiamiestä ei voi arvostella siitä, että hän ei kiinnittänyt kantajan huomiota siihen, että tämän kantelulla ei ole määräaikojen kulumista keskeyttävää vaikutusta, eikä siitä, että hän ei neuvonut kantajaa nostamaan kannetta yhteisöjen tuomioistuimissa. Oikeusasiamies ei näin ollen ole tässä yhteydessä syyllistynyt sellaiseen virkavirheeseen, joka synnyttäisi yhteisön sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun.
- 70 Kantaja väittää toiseksi, että oikeusasiamies ei ole käsitellyt hänen kanteluaan puolueettomasti ja objektiivisesti, koska tämä otti huomioon komission lausun-

non, vaikka lausunnon englanninkielinen versio — kantaja oli käyttänyt kantelussaan englantia — oli toimitettu oikeusasiamiehen asettaman määräajan päätyttyä. Kantaja toteaa edelleen, että lausunnon englanninkielinen versio ei vastaa alun perin lähetettyä ranskankielistä versiota valintalautakunnan päätöksen perusteena olleiden tosiseikkojen osalta ja erityisesti niiden pisteiden osalta, jotka kantaja sai verrattuna kilpailuilmoituksessa edellytettyihin pisteisiin. Kantaja toteaa lopuksi, että komission lausunnon englannin- ja ranskankielisissä versioissa on eri liite.

- 71 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa tältä osin, että täytäntöönpanosäännösten 4 artiklan 3 kohdassa todetaan vain, että oikeusasiamies pyytää asianomaista toimielintä antamaan lausunnon ”tietyn ajan kuluessa, joka tavallisesti on korkeintaan kolme kuukautta”. Tästä seuraa, että oikeusasiamiehen asianomaiselle toimielimelle asettama määräaika ei ole sellainen preklusiivinen määräaika, jonka päätyttyä toimitettua toimielimen lausuntoa oikeusasiamies ei voisi ottaa huomioon. Vaikka kantaja onkin aivan oikein todennut komission lausunnon ranskan- ja englanninkielisen version ja niiden liitteiden eroavaisuudet, komission esittämät perusteet sille, että kantajan ei sallita osallistua toistamiseen suulliseen kokeeseen, ovat kuitenkin samat lausunnon kummassakin kieliversiossa, mitä oikeusasiamieskin korosti. Koska kilpailun tulosta ja erityisesti kantajan suullisesta kokeesta saamia pisteitä ei ole riitautettu tässä asiassa, nämä perusteet olivat ainoat oikeusasiamiehen kannalta merkitykselliset seikat kantajan tekemän kantelun tutkimiseksi.
- 72 Näin ollen ja toisin kuin kantaja väittää, oikeusasiamies ei ole toiminut virheellisesti ottaessaan huomioon komission lausunnon, olipa sen kieliversio mikä hyvänsä.
- 73 Kantaja toteaa kolmanneksi, että oikeusasiamies teki päätöksensä hänen kantelustaan yli kymmenen kuukauden kuluttua siitä, kun hän oli tehnyt huomautuksensa komission lausunnosta. Kantaja katsoo, että oikeusasiamies on laiminlyönyt päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom 2 artiklan 9 kohdan mukaisen velvollisuutensa antaa ”viipymättä” kantelun tekijälle tiedoksi, mihin toimenpiteisiin kantelu on mahdollisesti johtanut.

- 74 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa ensiksi, että sovellettavissa säännöksissä ei aseteta mitään täsmällistä määräaikaa, jonka kuluessa oikeusasiamiehen on käsiteltävä kantelut. Oikeusasiamies on vain todennut 20.4.1998 päivätyssä vuoden 1997 vuosikertomuksessaan, että ”tavoitteena olisi oltava, että kantelun edellyttämät tutkimukset suoritetaan ja kansalaiselle ilmoitetaan tuloksesta vuoden kuluessa, jolleivät erityiset syyt vaadi pitempää tutkimusta” (alkusanojen kolmanneksi viimeinen kappale).
- 75 On kiistatonta, että oikeusasiamies on tällä toteamuksellaan asettanut itselleen vain viitteellisen eikä pakottavan määräajan kanteluiden käsittelyyn.
- 76 On kuitenkin täsmennettävä, että jottei oikeusasiamiehen menettely olisi hyvän hallinnon periaatteen vastaista, se ei saa kestää pidempään kuin on kohtuullista, ja kohtuullinen aika on arvioitava kunkin tapauksen olosuhteiden mukaan.
- 77 Käsiteltävänä olevassa tapauksessa oikeusasiamies teki päätöksensä lähes 16 kuukauden kuluttua siitä, kun kantaja teki kantelunsa. Kantaja korostaa tässä yhteydessä, että oikeusasiamies ei ole esittänyt mitään perusteita, jotka osoittaisivat, että olisi tarvittu erityisen pitkiä tutkimuksia sen päätöksen tekemiseen, että sovintoratkaisua ei voitu saavuttaa. Esittäessään tämän väitteen kantaja kuitenkin unohtaa, että perustamissopimuksella ja päätöksellä 94/262/EHTY, EY, Euratom oikeusasiamiehelle on asetettu velvollisuus paitsi etsiä mahdollisuuksien mukaan asianomaisen kansalaisen erityisen edun mukainen ratkaisu myös yksilöidä ja pyrkiä poistamaan hallinnollinen epäkohta yleisen edun nimissä. On kiistatonta, että oikeusasiamiehen puututtua asiaan kantajan kantelun johdosta komissio muutti hyvän hallinnon periaatteen mukaisesti hallinnollista käytäntöään siltä osin kuin kysymys on hakijoiden kutsumisesta kilpailun suullisiin kokeisiin. Kun otetaan huomioon oikeusasiamiehelle uskotun tehtävän merkittävyys yleisen edun kannalta, käsiteltävänä olevassa tapauksessa määräjän kuluminen ei itsessään merkitse sitä, että oikeusasiamies olisi laiminlyönyt velvoitteen. Tämä väite on näin ollen hylättävä.

- 78 Vaikka kantaja myöntääkin, että oikeusasiamies ei ole velvollinen kaikissa tapauksissa saamaan aikaan sovintoratkaisua, jolla hallinnollinen epäkohta poistetaan ja kansalaisen vaatimukset tyydytetään, kantaja korostaa neljänneksi, että oikeusasiamiestä sitoo keinoja koskeva velvollisuus, minkä vuoksi hänen on pyrittävä löytämään tällainen ratkaisu. Kantajan mukaan käsiteltävänä olevassa tapauksessa sen sijaan, että oikeusasiamies olisi tutkinut kantelun ja siihen liittyvät merkitykselliset asiakirjat nopeasti ja tarkasti, hän tyytyi vain vastaanottamaan komission huomautukset ja lähettämään ne kantajalle analysoimatta niitä, minkä lisäksi hän vieläpä erehtyi niiden vaikutuksesta ja teki niistä riittämättömät päätelmät. Kantaja huomauttaa, että hän oli ilmaissut oikeusasiamiehelle, että sovintoratkaisu ei välttämättä merkitsisi sitä, että hänet kutsuttaisiin uudelleen suulliseen kokeeseen, minkä komissio oli jo kieltäytynyt tekemästä. Kantaja korostaa kannekirjelmässään ja vastauksessaan, että ajateltavissa oli myös muita vaihtoehtoja, kuten kirjallisen kokeen uudelleen tarkastaminen, erityisneuvonantajan tehtävän antaminen tai kantajan ottaminen toimielimen palvelukseen ilman edeltävää kilpailua, mikä oli jo tapahtunut aiemmin.
- 79 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa ensin, että vaikka päätöksellä 94/262/EHTY, EY, Euratom annetaan oikeusasiamiehen tehtäväksi mahdollisuuksien mukaan asianomaisen kansalaisen erityisen edun mukaisen ratkaisun etsiminen, oikeusasiamiehellä on kuitenkin hyvin laaja harkintavaltta tältä osin. Tästä seuraa, että oikeusasiamiehen sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu voi syntyä vain, kun kysymyksessä on hänelle tässä yhteydessä kuuluvien velvollisuuksien räikeä ja ilmeinen laiminlyönti.
- 80 Kuten kantaja on oikein perustein todennut, päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom 3 artiklan 5 kohdasta ja täytäntöönpanosäännösten 6 artiklasta seuraa, että oikeusasiamiehen on tämän tavoitteen toteuttamiseksi toimittava yhteistyössä asianomaisen toimielimen kanssa, eikä hän pääsääntöisesti voi pelkästään lähettää toimielimen lausuntoja asianomaiselle kansalaiselle. Hänen on erityisesti harkittava, onko mahdollista etsiä ratkaisu, jolla kansalaisen vaatimukset tyydytetään, ja omaksuttava tähän tavoitteeseen pyrittäessä aktiivinen rooli suhteessa asianomaiseen toimielimeen.

81 Kuten täytäntöönpanosäännösten 6 artiklan 3 kohdasta seuraa, on kuitenkin tilanteita, joissa sovintoratkaisun etsiminen ei ole mahdollista. Tällaisessa tapauksessa oikeusasiamies lopettaa asian käsittelyn perustellulla päätöksellä ja mahdollisesti antaa kriittisen huomautuksen tai tekee asiasta kertomuksen, joka sisältää suositusluonnoksia asianomaiselle toimielimelle tai laitokselle.

82 Käsiteltävänä olevassa tapauksessa sekä komission kantajan kantelusta antamasta lausunnosta että henkilöstöasioista vastaavan komission jäsenen 15.12.1999 päiväystä kirjeestä ilmenee, että komissio kieltäytyi sallimasta kantajan osallistua toistamiseen suulliseen kokeeseen tai etsimästä muuta vaihtoehtoisia ratkaisua. Komissio vahvisti tämän kannan kantajan 3.3.2000 päivättyyn kirjeeseen antamassaan vastauksessa, joka lähetettiin kantajalle 16.6.2000.

83 Kuten oikeusasiamiehen päätöksestä, sellaisena kuin sitä on siteerattu edellä 29 kohdassa, selvästi ilmenee, hän on ottanut huomioon sen, että komission kieltäytyminen perustui siihen, että tämän toimielimen on noudatettava kilpailun hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaatetta (ks. vastaavasti asia T-102/98, Papadeas v. alueiden komitea, tuomio 9.11.1999, Kok. H. 1999, s. I-A-211 ja II-1091, 55 kohta), ja siihen, että tämän periaatteen loukkaaminen voi johtaa kilpailun kumoamiseen ja aiheuttaa toimielimelle huomattavia rahoitus- ja hallintokuluja. Oikeusasiamies tutki päätöksessään näiden seikkojen valossa komission käsiteltävänä olevassa asiassa ottaman kannan ja katsoi, että mikään seikka asiassa ei oikeuta päättelemään, että komission päätös olla sallimatta kantajan osallistua toistamiseen suulliseen kokeeseen olisi tehty jonkin komissiota sitovan säännön tai periaatteen vastaisesti.

84 Lisäksi on huomattava, että kantaja on vasta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käytävässä menettelyssä esimerkinomaisesti esittänyt erilaisia vaihtoehtoisia ratkaisuja, jotka hänen mukaansa olisi pitänyt ja voitu ottaa huomioon. Oikeusasiamies ja komissio eivät näin ollen voineet ottaa erityisesti kantaa näihin ehdotuksiin kanteen nostamista edeltäneen menettelyn aikana.

- 85 Oikeusasiamies on näin ollen voinut virheeseen syyllistymättä päätellä päätöksessään, että sovintoratkaisuun, joka tyydyttäisi kantajan vaatimukset, ei päästä. Kantaja arvostelee siis virheellisesti oikeusasiamiestä siitä, että hän olisi käsitellyt kantajan kantelun huolimattomasti ja laiminlyönyt velvollisuutensa, jonka mukaan hänen on kaikin tavoin etsittävä kantajan vaatimukset tyydyttävää sovintoratkaisua komission kanssa.
- 86 Kantaja väittää viidenneksi, että antaessaan kriittisen huomautuksen 21.10.1999 tehdyssä päätöksessään oikeusasiamies rikkoi täytäntöönpanosäännösten 7 artiklaa. Tämän säännöksen mukaan oikeusasiamies antaa kriittisen huomautuksen vain muun muassa silloin, kun hallinnollisella epäkohdalla ei ole yleistä vaikutusta. Kantajan mukaan tässä asiassa se, että komissio teki muutoksen kutsukirjeeseensä, ja se, että kantajan asia mainitaan oikeusasiamiehen vuoden 1999 vuosikertomuksessa, osoittaa, että käsiteltävänä olevassa tapauksessa havaitulla epäkohdalla on tällainen vaikutus.
- 87 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että vaikka osoitettaisiin, että oikeusasiamies olisi rikkonut tätä säännöstä, oikeusasiamiehen menettely ei missään tapauksessa ole aiheuttanut kantajalle vahinkoa. Kriittisen huomautuksen antamista tai suosituksia asianomaiselle toimielimelle sisältävän kertomuksen tekemistä ei ole tarkoitettu asianomaisen kansalaisen yksityisten etujen suojaamiseksi yhteisön toimielimen tai laitoksen toiminnan epäkohdista aiheutuvia mahdollisia vahinkoja vastaan. Tästä seuraa, että myös tämä väite on hylättävä ilman, että on tarpeen ratkaista kantajan esittämää kysymystä.
- 88 Edellä esitetyn perusteella on pääteltävä, että kantaja ei ole osoittanut, että oikeusasiamies olisi hänen kanteluaan käsitellessään syyllistynyt virkavirheisiin.

89 Kanne on näin ollen hylättävä ilman, että on tarpeen tutkia, onko väitetty aineellinen vahinko tai henkinen kärsimys todella aiheutunut ja onko vahingon ja henkisen kärsimyksen sekä toisaalta oikeusasiamiehen menettelyn välillä syy-yhteys.

Oikeudenkäyntikulut

90 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

91 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan tuomioistuin voi kuitenkin, jos siihen on erityisiä syitä, määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan.

92 Tältä osin on ensiksikin otettava huomioon, että komissio muutti hallinnollista käytäntöään kantajan oikeusasiamiehelle tekemän kantelun johdosta, eikä tästä muutoksesta voinut olla hyötyä kantajalle itselleen.

93 Toiseksi on otettava huomioon, että käsiteltävänä olevan tapauksen tosiasialliset olosuhteet muistuttavat yhteisöjen ja niiden henkilöstön välisiä riita-asioita, joissa työjärjestyksen 88 artiklan mukaan yhteisöjen toimielinten ja laitosten on vastattava omista kustannuksistaan.

94 Ottaen huomioon nämä poikkeukselliset olosuhteet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin harkitsee oikeaksi määrätä, että kukin asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(kolmas jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) **Kanne hylätään.**
- 2) **Kukin asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Jaeger

Lenaerts

Azizi

Julistettiin Luxemburgissa 10 päivänä huhtikuuta 2002.

H. Jung

M. Jaeger

kirjaaja

jaoston puheenjohtaja